

5. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. Ст. 438. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
6. Верховний Суд. Воєнні злочини: правова кваліфікація та практика розгляду. Презентація. 2024. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2024_prezent/Prezent_voen_zlochunu_NSHSU.pdf.
7. Додатковий протокол I до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р., що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I). Ст. 50. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text.
8. Єдиний державний реєстр судових рішень. Вирок від 02.06.2025 у справі №490/9491/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127796477>.
9. Єдиний державний реєстр судових рішень. Вирок від 23.05.2022 у справі №760/5257/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104432094>.
10. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105986768>.
11. Верховний Суд. Новини: Воєнні злочини. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1345046/>.

Сорока Є.А.

**Науковий керівник: Сушицька Ю.О.,
старший викладач кафедри права та правоохоронної діяльності
Державний університет “Житомирська політехніка”
м. Житомир**

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ НАБЛИЖЕННЯ ДО СТАНДАРТІВ ЄС

Європейська інтеграція України є визначальним напрямом її зовнішньої політики та внутрішнього розвитку. Центральним елементом цього процесу виступає узгодження національного законодавства зі стандартами Європейського Союзу, що передбачає масштабні правові, інституційні та управлінські трансформації. Адаптація до нормативної бази ЄС — є не просто технічним завданням, а глибоким цивілізаційним вибором, який потребує рішучої політичної підтримки, правового оновлення та активної участі громадянського суспільства.

Цей шлях охоплює модернізацію ключових сфер: судової системи, антикорупційної політики, захисту прав і свобод людини, екологічного регулювання, трудових відносин і торговельної діяльності. Водночас Україна стикається з низкою викликів, зокрема щодо впровадження європейських норм, утвердження принципу верховенства права та забезпечення ефективної роботи державних інституцій.

“Узгодження правової системи України з правом ЄС є складним завданням, яке потребує значних зусиль і часу. Воно передбачає аналіз і перегляд національного законодавства, узгодження його з європейськими стандартами, навчання та підготовку фахівців з правової сфери. Однак результатом цього процесу є створення сучасної, прогресивної та конкурентноспроможної правової системи, яка сприятиме розвитку України та підвищенню її статусу у світі”[1, с.180].

Враховуючи унікальні особливості нашої держави, важливо, щоб національне законодавство відповідало пріоритетам країни, соціально-економічним умовам, культурному контексту та іншим важливим чинникам. Це вимагає глибокого аналізу потреб українського суспільства, включаючи інтереси громадян, бізнесу та інших зацікавлених сторін. Під час адаптації норм ЄС особлива увага приділяється їх ефективності, реалістичності, практичній здійсненності та можливості впровадження в українських умовах. “В окремих випадках реформування чинних формальних правил вимагає їх повної заміни, в тому числі й шляхом прямого запозичення тих формальних правил, що діють в країнах ЄС”[2, с.92].

“З отриманням статусу кандидата у члени ЄС Україна започаткувала проведення міністерствами та іншими органами виконавчої влади первинної оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу. Це зроблено з метою проведення комплексного порівняльного аналізу законодавства України відповідно до права Європейського Союзу і виявлення невідповідностей, які необхідно усунути до початку та в рамках переговорного процесу щодо вступу України до ЄС”[1, с.180].

Одним із засобів адаптації є введення директив та регламентів інститутів ЄС у національне законодавство асоційованих країн через посилання на ці акти або їх включення у додатки до Угоди про асоціацію чи постанови спільного інституційного органу сторін. Шляхом імплементації положень таких актів ЄС у національні правові порядки асоційованих країн і здійснюється адаптація їх національного законодавства до законодавства ЄС [3, с. 266].

Дотримання прав людини та основоположних свобод є одним із важливих критеріїв у процесі інтеграції України до Європейського Союзу. Європейська інтеграція вимагає не лише формального прийняття норм, але й їх ефективного застосування у внутрішній правовій системі. Україна як учасниця ЄКПЛ зобов’язана забезпечити виконання статей цієї конвенції, які охоплюють широкий спектр прав, включаючи право на життя, заборону катувань, право на справедливий суд і приватність. Для відповідності цим стандартам потрібно не лише реформування законодавства, але й зміни у практиці правоохоронних органів та судової системи [4, с. 120].

Ще одним важливим аспектом є врахування практики Європейського суду з прав людини в національній судовій системі. Рішення та рекомендації цього органу забезпечують розвиток права України та сприяють створенню більш прозорої, справедливої та надійної системи правосуддя в Україні. Впровадження практики Європейського суду з прав людини допомагає українським судам удосконалювати свою практику розгляду справ та забезпечує дотримання міжнародних стандартів прав людини. Це сприяє підвищенню довіри громадян до судової системи та зміцненню верховенства права в країні. Такий обмін досвідом із Європейським судом з прав людини робить Україну більш відкритою та сучасною державою, яка розвивається відповідно до найвищих стандартів правової демократії[5, с.75].

Європейська інтеграція стимулює Україну до вдосконалення системи гарантування прав і свобод громадян. Це, зокрема, включає посилення ролі конституційних інституцій, які мають діяти незалежно від виконавчої влади та здійснювати ефективний контроль за дотриманням конституційних положень. Одним із ключових напрямів адаптації українського законодавства до європейських стандартів є реформа судової влади. Її мета —забезпечити незалежність судів, знизити рівень корупції та зміцнити довіру суспільства до правосуддя. Паралельно триває активна робота з гармонізації національного законодавства з нормами Європейського Союзу — як у сфері регулювання економічної діяльності, так і щодо захисту прав людини та основоположних свобод.

Отже, європейська інтеграція України є не лише стратегічним напрямком зовнішньої політики, а й внутрішнім вибором цивілізаційного характеру, що передбачає суттєву трансформацію правової системи відповідно до стандартів Європейського Союзу. Уніфікація національного законодавства з законодавством Європейського Союзу сприяє модернізації ключових аспектів державного управління, зокрема судової системи, антикорупційної політики, захисту прав людини та забезпечення верховенства права. Реалізація актів ЄС, включаючи директиви, регламенти та практику Європейського суду з прав людини, формує основу для прозорої, ефективної та справедливої правової системи. При цьому адаптація європейських норм повинна враховувати соціально-економічні реалії України, культурні особливості та потреби громадянського суспільства. Реформа конституційних інститутів, зміцнення незалежності судової влади та створення ефективних механізмів правозастосування є необхідними для успішної інтеграції. Таким чином, європейський вектор розвитку сприяє утвердженню правової демократії, підвищує довіру громадян до державних інституцій та зміцнює міжнародний статус України як держави, що поділяє спільні цінності свободи, гідності та верховенства права.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дір І.Ю. Євроінтеграція України на сучасному етапі: постановка проблеми. Часопис Київського університету права 2022/2-4. С. 179-182. URL:<https://surl.lt/rqqoqu>
2. Сержанов В.В., Дяченко Т.А., Абрамов Ф.В. Корупція, неефективні інститути та європейська інтеграція. Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2022. №44. С. 90-95. URL:<https://surl.li/gtllsvx>
3. Яковюк І.В. Правові основи європейської інтеграції та її вплив на державно-правовий розвиток України: дисертація. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2013. 474с.
4. Будяченко О.М. Міжнародно-правові аспекти інтеграції України до Євроейського союзу. Соціальний розвиток: економіко правові-проблеми. 2025. №1. С. 114-122. URL: <https://surl.li/zqcgfg>
5. Кішко А., Шандра Р. Вплив європейської інтеграції на право України: адаптація до європейських стандартів. UNIVERSUM. 2024. №9. С. 72–76. URL:<https://surl.li/lqbnod>

Тварковська А.А.,
Науковий керівник: Адамчук Г.О.,
викладач кафедри судової медицини та права,
Вінницький національний медичний університет
ім. М. І. Пирогова,
м. Вінниця

**ПРОБЛЕМА ВІДСУТНОСТІ УРЕГУЛЮВАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ
РИНКУ КРИПТОВАЛЮТ ТА ПОВ'ЯЗАНІ ПРОБЛЕМИ ДОКУМЕНТУВАННЯ
ЗЛОЧИНІВ (ТЕРОРИСТИЧНОГО ХАРАКТЕРУ, ЗЛОЧИНІ ПРОТИ ОСНОВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ) В УКРАЇНІ ТА У СВІТІ**

Актуальність: Стрімкий розвиток технологій блокчейну та зростання обсягів операцій із криптовалютами створюють нові виклики для національної безпеки, фінансової стабільності та протидії тероризму. Відсутність повноцінного правового регулювання ринку віртуальних активів ускладнює діяльність правоохоронних органів, які стикаються з проблемами ідентифікації транзакцій, відстеження руху коштів та доведення причетності суб'єктів до злочинів [1, с.3]. З огляду на транснаціональний характер криптоекономіки, ця проблема має не лише локальний, а й глобальний вимір. [2, с.3].

Мета дослідження: аналіз правового вакууму у сфері регулювання ринку криптовалют в Україні, визначення його впливу на документування злочинів терористичного характеру та порівняння із міжнародними практиками регулювання (ЄС, США, Японія) для розроблення рекомендацій щодо підвищення ефективності розслідувань.

Матеріали і методи: У роботі використано аналітичний, порівняльно-правовий та системний методи. Джерельну базу становлять міжнародні стандарти FATF[1, с.3], нормативні акти Європейського Союзу (Regulation MiCA), законодавство США (FinCEN), Японії (FSA), а також українські законодавчі ініціативи, зокрема Закон України «Про віртуальні активи» №2074-IX від 17.02.2022 р. [8, с.4], . [7, с.4] .

Результати: Стан правового регулювання в Україні. Закон України «Про віртуальні активи» [8, с.4] ухвалено, але він досі не набрав чинності через необхідність узгодження з положеннями Закону «Про запобігання та протидію легалізації доходів» та регламентом ЄС MiCA. У 2024–2025 роках Міністерство цифрової трансформації розробило оновлений законопроект, який передбачає створення національного регулятора ринку, запровадження ліцензування провайдерів послуг з віртуальними активами (VASP), вимоги KYC/AML і порядок взаємодії з правоохоронними органами. Міжнародний досвід. У ЄС діє Регламент MiCA (2023), який встановлює уніфіковані